

## YLEISET TOIMITUSEHDOT

Grafia ry:n laatimiin sääntöihin sovellettu | [www.grafia.fi](http://www.grafia.fi)

### 1 SOVELTAMISALA

- 1.1 Näitä toimitusehtoja sovelletaan graafisen suunnittelun ja kuvituksen piiriin kuuluvissa tehtävissä.
- 1.2 Teoksella tarkoitetaan kaikkia graafisen suunnittelun ja kuvituksen yhteydessä syntyneitä luonnoksia tai piirroksia.
- 1.3 Toisintamisella tarkoitetaan kappaleen valmistamista teoksesta painamalla, monistamalla, jäljentämällä, digitaalisesti tai muulla tavalla.

### 2 TIEDOT

- 2.1 Toimeksiantajan on annettava täydelliset tiedot tilatun teoksen käyttötarkoituksesta sekä sille asetetuista taiteellisista, mainonnallisista tai erityisistä ammattiteknisistä vaatimuksista.
- 2.2 Toimeksiantajan on toimitettava kaikki tarvittavat tiedot tekijälle sovituksessa ajassa ja muodossa. Mikäli tämä laiminlyödään, on tekijällä vastaavasti oikeus saada muutos aikatauluun ja/tai korvaus tämän mahdollisesti aiheuttamasta lisätyöstä.
- 2.3 Jos työ tilataan samanaikaisesti usealta graafiselta suunnittelijalta/kuvittajalta, on kyseessä kilpailu. Tällöin on tavallisen palkkion lisäksi suoritettava palkintosumma kuten kutsukilpailussa. Tilattaessa on tekijälle ilmoitettava, suoritavatko useammat graafiset tekijät/kuvittajat saman tehtävän.

### 3 IDEALUONNOKSET JA LUONNOKSET

- 3.1 Kun tekijä on luovuttanut teoksen luonnokset toimeksiantajalle, niitä ei saa ilman hänen suostumustaan julkaista tai käyttää muulla tavoin.
- 3.2 Mikäli toimeksiantaja haluaa tehdä luonnokseen muutoksia tai kehittää sitä edelleen, on näiden suorittamiseen oikeus vain tekijällä itsellään tai hänen valtuuttamallaan henkilöllä.
- 3.3 Luonnoksia ei saa näyttää tai luovuttaa ulkopuolisille.

### 4 OIKEUDET

#### Käyttöoikeus

- 4.1 Saatuaan täyden korvauksen tekijä luovuttaa toimeksiantajalle oikeuden valmistaa teoksista kappaleita ja saattaa yleisön saataviin siinä laajuudessa, josta on sovittu. Käyttöoikeus koskee vain ensimmäistä painosta, ellei muuta ole sovittu. Kyse on siten kertaluontoisesta käyttöoikeuden luovutuksesta.
- 4.2 Jos toimeksiantaja haluaa käyttää teosta tai osia siitä muuhun tarkoitukseen kuin alunperin on sovittu (laajennettu käyttö), on hänen saatava siihen tekijän suostumus ja tekijällä on tällöin oikeus lisäkorvaukseen.
- 4.3 Teosta ei saa saattaa yleisön saataviin tekijän taiteellista arvoa tai omalaatuisuutta loukkaavalla tavalla tai loukkaavassa yhteydessä.
- 4.4 Käyttöoikeus on voimassa vain Suomessa. Toimeksiantaja saa oikeudet koko maailmaa varten vain sopimalla tästä tekijän kanssa.

#### Tekijän nimen ilmoittaminen

- 4.5 Kun teos saatetaan yleisön saataviin on tekijän nimi ilmoitettava sillä tavoin kuin hyvä tapa ja kyseisen alan ammattikäytäntö vaatii.

#### Käyttöoikeuden luovuttaminen eteenpäin

- 4.6 Toimeksiantajalla ei ole ilman tekijän suostumusta oikeutta luovuttaa teoksen sovittua käyttöoikeutta eteenpäin kolmannelle.

#### Käytölle asetettavat vaatimukset

- 4.7 Ilman tekijän hyväksymistä teosta ei saa käyttää muun kokoisena, muissa väreissä tai muutoin muutettuna tai kuin on sovittu, lukuun ottamatta pieniä teknisluontoisia korjauksia.
- 4.8 Tekijällä on oikeus vaatia työnsä tyydyttävää toisintamista ja hänellä on oltava mahdollisuus nähdä koevedos etukäteen. Tekijällä on oikeus valvoa toisintamista, jonka tulokset eivät saa poiketa alkuperäiskappaleesta enempää kuin käytetty toisintamismenetelmä vaatii.

### PIDÄTYS- JA PANTTIOIKEUS

Asiakkaan laiminlyödessä kauppahintaan ja sen suorittamiseen liittyvät velvollisuutensa, Tekijä voi pidätyä luovuttamasta tavaraa tai muuta hallussaan olevaa asiakkaan aineistoa, ennen kuin koko kauppahinta on maksettu.

Tekijällä on asiakkaalta olevien saataviensa vakuudeksi panttioikeus kaikkeen hallussaan olevaan asiakkaan omistamaan aineistoon. Mikäli asiakas luovuttaa Tekijän käyttöön kolmannelle osapuolelle kuuluvaa omaisuutta, on siitä samalla ilmoitettava suorittajalle. Pidätys- ja panttioikeus koskee myös tällaista omaisuutta. Jos asiakas ei täytä sopimuksen mukaista maksuvelvollisuuttaan, Tekijällä on oikeus realisoida edellä mainittu omaisuus sopivaksi katsomallaan tavalla, ellei lainsäädännöstä muuta johdu.

#### Alkuperäiskappaleiden omistusoikeus

- 4.9 Kaikki kuvitusoriginaalit sekä luonnokset että valmiit aineistot ovat tekijän omaisuutta ellei toisin ole sovittu. Kuvitusoriginaalien omistusoikeuden luovutuksesta on kussakin tapauksessa maksettava eri palkkio.
- 4.10 Alkuperäiskappale on palautettava tekijälle sovituksen jälkeen virheettömänä eikä siihen saa tehdä mitään korjauksia.
- 4.11 Tekijänoikeus teoksiin kuuluu tekijälle. Teosten tekijänoikeudet ovat voimassa 70 vuotta tekijän kuoleman jälkeen ja tavallisten valokuvien osalta 50 vuotta sen vuoden päättymisestä, jona kuva valmistettiin.

### 5 PALKKIOT

#### Palkkio käyttöoikeuden luovutuksesta

- 5.1 Toimeksiantajan on maksettava palkkio tekijälle sovittuun maksuaikataulun mukaisesti tai jos aikataulusta ei ole erikseen sovittu viimeistään, kun työ luovutetaan toimeksiantajalle.
- 5.2 Tilatusta ja toimitetusta hyväksytyyn luonnoksen mukaisesta valmiista aineistosta on maksettava täysi palkkio riippumatta siitä, käytetäänkö sitä tai ei. Jos tilaaja keskeyttää työn tekijästä riippumattomasta syystä ennen kuin se on valmistunut, on tekijällä niinkään oikeus koko palkkioon.
- 5.3 Palkkio koskee ensimmäistä painosta. Uutta painosta otettaessa on tekijällä oikeus lisäkorvaukseen, ellei toisin ole sovittu, ja tekijälle on ilmoitettava etukäteen uudesta painoksesta. Tästä säännöstä ovat poikkeuksena ne teokset, jotka alunperin on tarkoitettu toistuvaan käyttöön – esimerkiksi logo-, liike- ja tavaramerkit.

Mikäli uusintapainoksesta on sovittu, mutta palkkiota ei ole määritelty, on se 50 % alkuperäisestä palkkiosta.

Osapuolet voivat halutessaan sopia myös rojaltpalkkiosta. Tällöin tekijällä on oikeus saada sovittu prosenttiosuus teoskappaleiden verottomasta myyntihinnasta. Mikäli toimeksiannon edellytykset tai ohjeet muuttuvat toimeksiannon aikana, on tekijällä oikeus palkkioon lisätyöstä.

#### Palkkio luonnoskappaleesta

- 5.4 Tilatusta ja toimitetusta teoksen luonnoksesta on tekijällä oikeus saada luonnospalkkio. Palkkio on maksettava luovutettaessa ja riippumatta siitä johtaako luonnos valmiiseen aineistoon vai ei. Luonnospalkkion maksaminen ei oikeuta tilaajaa minkäänlaiseen toisintamiseen.
- 5.5 Mikäli luonnosta tekijän suostumuksella käytetään alkuperäiskappaleena, on siitä maksettava täysi korvaus.

### 6 VAPAAKAPPALEET

- 6.1 Tekijällä on halutessaan oikeus saada teoksesta ilmaiseksi sovittu mukainen määrä tekijän kappaleita. Näitä tekijä saa vapaasti käyttää mm. näyttelymateriaalina, kilpailuissa ja työnäyteinä. Lisäksi tekijällä on oikeus käyttää työnäyteenä teoksia omilla kotisivuillaan.

### 7 SOVITTU TEHTÄVÄ

- 7.1 Tekijällä on oikeus käyttää alihankkijaa tehtävän suorittamisessa. Tekijä vastaa alihankkijan työstä tilaajalle.
- 7.2 Mikäli tekijä ei tee tilattua toimeksiantoa tai aikataulu viivästyy olennaisesti tekijästä johtuvasta syystä, tilaajalla on oikeus saada kohtuullinen alennus palkkioon.
- 7.3 Mikäli toinen sopijapuoli rikkoo sopimusta olennaisesti, on toisella sopijapuolella oikeus purkaa sopimus ja vaatia vahingonkorvausta välittömistä vahingoista. Vahingonkorvaus voi kuitenkin olla enintään verottoman toimeksiantopalkkion suuruinen.
- 7.4 Mikäli tilaaja loukkaa tekijän tekijänoikeuksia, on tekijällä oikeus vaatia teosten käytön välitöntä lopettamista sekä esittää tilaajalle kaikki tekijänoikeuslain mukaiset vaatimukset loukkauksen johdosta.